

Toets flora en fauna

Pastoor van Doornstraat te Uden

Datum : 28 juli 2016
Projectnummer : 16-0244
Opdrachtgever : Realher Bouw B.V.
Postbus 69
5410 AB Zeeland
Veldwerk : E.J.F. Claassen
Auteur : E.J.F. Claassen

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In verband met de voorgenomen plannen op de locatie Pastoor van Doornstraat 52 te Uden is het noodzakelijk een toetsing aan de Flora- en faunawet uit te voeren. De voorgenomen plannen bestaan uit het realiseren van bebouwing op de locatie. Het monumentale bos blijft behouden. Om te voorkomen dat in strijd met de Flora- en faunawet wordt gehandeld, is het nodig te onderzoeken of er beschermde planten en/of dieren op de locatie aanwezig zijn en op welke wijze de werkzaamheden hierop effect hebben.

1.2 Doel

Doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de Flora- en faunawet.

Het in deze rapportage beschreven onderzoek heeft tot doel het vaststellen van de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in de tabellen van beschermde flora en fauna in het kader van de Flora- en faunawet. Op basis van dit onderzoek kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de Flora- en faunawet wordt gehandeld.

2 Wettelijk kader

In Nederland is de bescherming van natuurwaarden in twee wetten geregeld. Soortbescherming is geregeld in de Flora- en faunawet. Gebiedsbescherming is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998 en in het beleid voor het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS)). Deze toets flora en fauna is gericht op soortbescherming. Vanwege de ligging van het plangebied en de lokale aard van de voorgenomen plannen is gebiedsbescherming niet van toepassing. De Natuurbeschermingswet en het beleid voor het NNN worden daarom buiten beschouwing gelaten.

2.1 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet beschermt soorten, niet individuele planten of dieren, om te voorkomen dat het voortbestaan van de soort in gevaar komt. Doelstelling van de Flora- en faunawet is de bescherming en het behoud van in het wild levende plant- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is het 'Nee, tenzij' principe. Dit betekent dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan.

In de Flora- en faunawet geldt een verbod op activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten. De bescherming van soorten is geregeld middels een aantal verbodsbepalingen. In dit geval zijn vooral artikel 8 tot en met 12 van belang.

Artikel 8: Het is verboden beschermde planten te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9: Het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10: Het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11: Het is verboden nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12: Het is verboden eieren van beschermde dieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

De Flora- en faunawet beschermt alle inheemse zoogdieren (op de huismuis, de bruine rat en de zwarte rat na), vogels, reptielen en amfibieën. Bij de vissen, ongewervelde dieren en planten zijn alleen die soorten beschermd die als zodanig in de wet zijn aangewezen. Alle beschermde soorten, met uitzondering van de vogels, staan in de tabellen 1, 2 en 3 van de Flora- en faunawet.

Tabel 1: Algemene soorten

Dit betreft soorten waarvoor in het geval van bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen een algehele vrijstelling geldt van de verbodsbepalingen artikel 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet.

Tabel 2: Overige soorten

Dit betreft zeldzame en veelal bedreigde soorten. Voor deze soorten wordt in het geval van bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling verleend voor de verbodsbepalingen artikel 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet, mits de activiteiten uitgevoerd worden op basis van een door de minister van Economische Zaken (EZ) goedgekeurde gedragscode. Wanneer geen gedragscode wordt gevolgd, is bij werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing nodig.

Tabel 3: Strikt beschermde soorten

Onder deze tabel vallen onder andere de soorten die beschermd zijn volgens de Europese Habitatrichtlijn. Voor activiteiten in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen geldt voor deze soorten geen vrijstelling, hiervoor moet dus een ontheffing aangevraagd worden.

Vogels en hun nesten mogen tijdens het broeden niet worden verstoord. Daarnaast bestaat er een lijst van het ministerie van EZ waarop de vogels zijn opgenomen waarvan het nest jaarrond beschermd is.

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Flora- en faunawet een zorgplicht. Deze zorgplicht (artikel 2 Flora- en faunawet) houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten

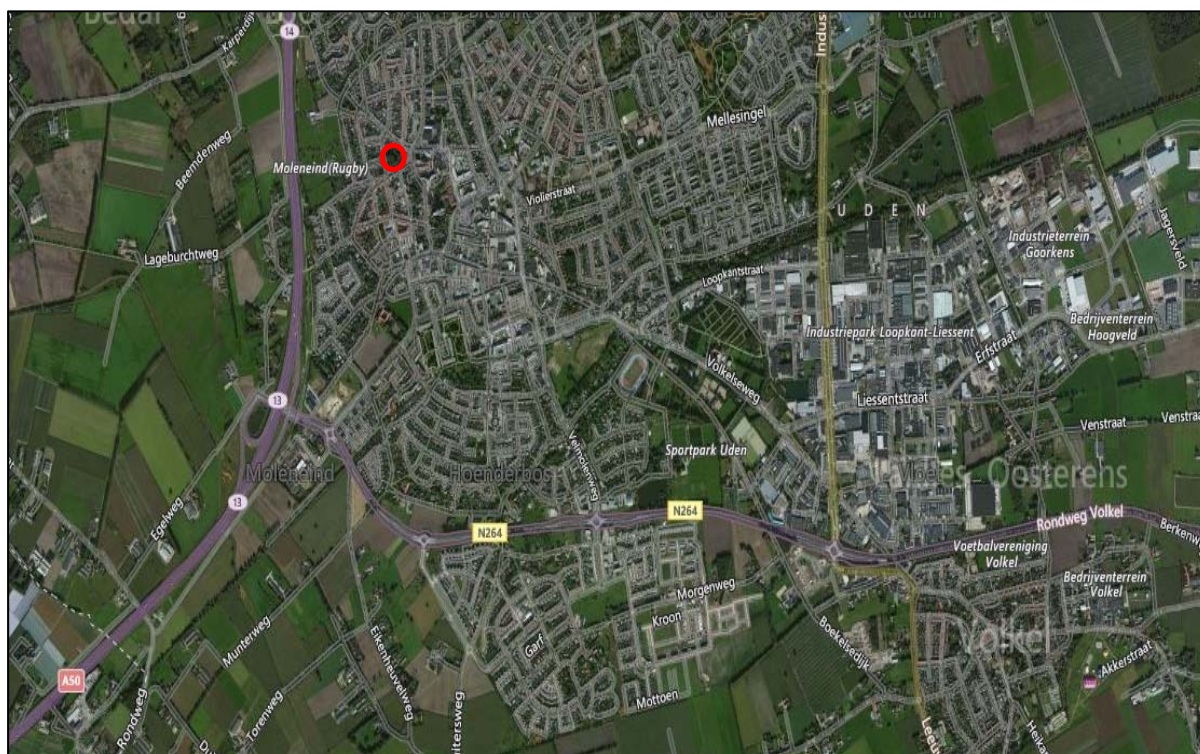
hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren, niet mogen worden uitgevoerd. De zorgplicht is altijd van toepassing, ongeacht vrijstelling of ontheffing.

3 Plangebied en voorgenomen plannen

Het plangebied ligt in de bebouwde kom van Uden aan de Pastoor van Doornstraat. In de huidige situatie bestaat het noordelijke deel van het plangebied uit een braakliggend terrein begroeid met opslag van bomen en struiken en ruigtekruiden. Het zuidelijke deel van het plangebied bestaat uit een monumentaal bos. Dit bos is een voormalige tuin. Het plangebied is omringd door woningen en tuinen.

In figuur 1 is de ligging van het plangebied in Gemert weergegeven. Figuur 2 toont een luchtfoto van het plangebied en de directe omgeving. Op pagina 4 en 5 staan enkele foto's van het plangebied.

De voorgenomen plannen bestaan uit het realiseren van appartementen in het noordelijke deel van het plangebied. Het monumentale bos in het zuidelijke deel van het plangebied blijft behouden. Langs de noordelijke rand van het bos worden in een strook van vijf meter breed de bomen en struiken verwijderd. In het bos wordt achterstallig beheer uitgevoerd om het bos weer vitaal te maken en toegankelijk te kunnen maken om te wandelen. Een inrichtingsschets van het noordelijke deel van het plangebied is weergegeven in figuur 3 op pagina 5.

Figuur 1. Ligging plangebied in Uden (rode cirkel) (bron: BingMaps)

Figuur 2. Globale begrenzing van het plangebied (rode lijn) (bron: BingMaps)

Foto 1. Monumentaal bos

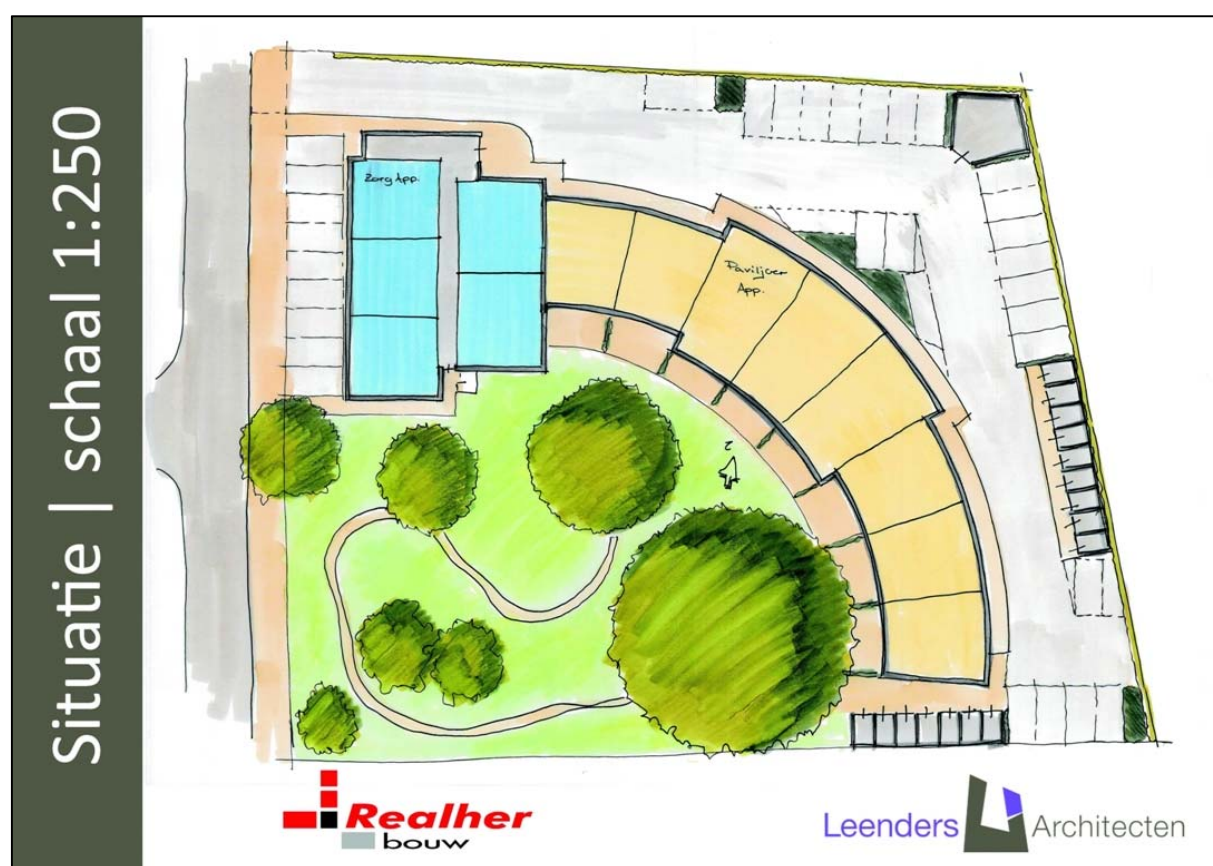
Foto 2. Noordelijke rand monumentaal bos

Foto 3. Opslag en ruigte noordelijk deel plangebied

Foto 4. Opslag en ruigte noordelijk deel plangebied

Figuur 3. Inrichtingsschets noordelijk deel plangebied (bron: Realher Bouw)

4 Natuurwaarden

In het kader van deze toets flora en fauna heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden. Aan de hand van bekende verspreidingsgegevens uit onder andere verspreidingsatlassen is bepaald welke beschermde soorten in de omgeving van het plangebied voorkomen. Daarnaast heeft een veldbezoek plaatsgevonden. Tijdens het veldbezoek zijn alle op de locatie aanwezige biotopen opgenomen. De aanwezigheid van deze biotopen vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde plant- en diersoorten. Op basis van expert judgement is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen.

Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 11 juli 2016 in de middag. De weersomstandigheden waren als volgt: licht bewolkt, droog, matige wind en circa 20 °C.

4.1 Flora

Het noordelijk deel van het plangebied bestaat uit een ruigte met opslag van bomen en struiken. Hier staan onder andere de volgende soorten: vlier, boswilg, esdoorn, grote brandnetel, braam, bijvoet, kropaar, hondsdrif en grote vossenstaart. De waargenomen plantensoorten zijn algemeen voorkomende soorten van voedselrijke en verstoorde omstandigheden. In dit deel van het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde plantensoorten waargenomen. Gezien de kenmerken van het noordelijke deel van het plangebied worden hier geen beschermde plantensoorten verwacht. Het monumentale bos bestaat onder andere uit eik, esdoorn en paardenkastanje. In de ondergroei zijn tijdens het veldbezoek de volgende soorten waargenomen: klimop, lijsterbes, vlier, hazelaar, taxus, lelietje van dalen, gewone salomonszegel en kleine maagdenpalm. De kleine maagdenpalm is een beschermde soort volgens het lichtste beschermingsregime van FFtabel 1. Ondanks gericht zoeken zijn tijdens het veldbezoek geen andere beschermde plantensoorten waargenomen in het bos. Derhalve is het redelijkerwijs uit te sluiten dat zwaarder beschermde plantensoorten uit FFtabel 2 en 3 in het plangebied voorkomen.

Met de voorgenomen plannen blijft het bos behouden en daarmee blijft een groeiplaats voor kleine maagdenpalm aanwezig. De werkzaamheden in het bos kunnen tot gevolg hebben dat exemplaren van kleine maagdenpalm worden verwijderd. Voor de soorten van FFtabel 1 geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Het nemen van mitigerende maatregelen is voor deze soorten niet nodig.

4.2 Amfibieën

Gezien de kenmerken en het gebruik van het plangebied en de ligging binnen de bebouwde kom is het voorkomen van beschermde amfibieën uit FFtabel 2 en 3 redelijkerwijs uit te sluiten. Mogelijk komen in het plangebied exemplaren voor van de algemene soorten amfibieën gewone pad en bruine kikker van FFtabel 1. Doordat in het plangebied geen oppervlaktewater aanwezig is, ontbreekt voortplantingshabitat voor deze amfibieën. Wel is het plangebied geschikt als landhabitat voor algemene soorten amfibieën gewone pad en bruine kikker van FFtabel 1.

De voorgenomen werkzaamheden kunnen tot gevolg hebben dat exemplaren van algemene soorten amfibieën van FFtabel 1 worden gedood. Voor de soorten van FFtabel 1 geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Het is derhalve niet nodig mitigerende maatregelen te nemen voor soorten van FFtabel 1.

4.3 Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn enkele algemeen voorkomende vogelsoorten waargenomen, waaronder, merel en houtduif. Het plangebied is geschikt als broed- en foerageergebied van algemeen

voorkomende vogelsoorten. Aangezien het bos behouden blijft, blijft broed- en foerageergebied aanwezig in het plangebied. Derhalve heeft de voorgenomen ontwikkeling geen negatieve effecten tot gevolg ten aanzien van broed- en foerageergebied van algemene vogelsoorten.

Voor de algemeen voorkomende vogelsoorten geldt dat, indien exemplaren aan het broeden zijn, het verwijderen van bomen en struiken niet kan plaatsvinden zonder deze dieren te verstoren. Door bomen en struiken buiten het broedseizoen van vogels te verwijderen/snoeien wordt voorkomen dat er negatieve effecten zullen optreden ten aanzien van algemeen voorkomende vogelsoorten. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met half juli.

Tijdens het veldbezoek zijn geen jaarrond beschermde nesten waargenomen in het plangebied. Gezien de kenmerken van het plangebied en de ligging in de bebouwde kom is het derhalve redelijkerwijs uit te sluiten dat jaarrond beschermde nesten aanwezig zijn in het plangebied.

4.4 Zoogdieren

Mogelijk functioneert het plangebied als (onderdeel van het) leefgebied van algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren van FFtabel 1, zoals mol, egel, konijn en algemene muizensoorten. De voorgenomen plannen hebben tot gevolg dat mogelijk leefgebied van deze soorten verdwijnt. Voor de soorten van FFtabel 1 geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Het is derhalve niet nodig mitigerende maatregelen te nemen voor soorten van FFtabel 1.

Uit het bronnenonderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de aanwezigheid van eekhoorn (FFtabel 2) bekend is. Tijdens het veldbezoek zijn geen nesten en sporen van eekhoorn waargenomen in het plangebied. Het bos in het plangebied vormt geschikt leefgebied voor de eekhoorn en het is aannemelijk dat de eekhoorn hier voorkomt. Ondanks dat langs de noordrand van het bos in een strook van vijf meter breed de bomen en struiken worden verwijderd, blijft er voldoende leefgebied voor de eekhoorn behouden. Derhalve is het uit te sluiten dat negatieve effecten optreden ten aanzien van het leefgebied van eekhoorn.

Tijdens het veldbezoek zijn geen (sporen van) vaste rust- en verblijfplaatsen waargenomen van zwaarder beschermde soorten grondgebonden zoogdieren van FFtabel 2 en 3. Gezien de kenmerken, de ligging in de bebouwde kom en het gebruik van het plangebied is het redelijkerwijs uit te sluiten dat zwaarder beschermde soorten grondgebonden zoogdieren van FFtabel 2 en 3 (anders dan eekhoorn) in het plangebied voorkomen.

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens et al.1997) en Korsten en Regelink (2010) blijkt dat de soorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, bosvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, watervleermuis, franjestaart, baardvleermuis en Brandts vleermuis (alle FFtabel 3) voorkomen in de ruimere omgeving van het plangebied.

Het plangebied en de daaraan grenzende omgeving zijn geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Aangezien in het plangebied en in de omgeving geschikt foerageergebied aanwezig blijft, is uit te sluiten dat negatieve effecten zullen ontstaan op het foerageergebied van vleermuizen. In de te kappen bomen in de noordelijke rand van het plangebied zijn geen holtes waargenomen die geschikt zijn voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Daarnaast zijn de meeste van de bomen in de noordelijke rand van het bos begroeid met klimop. Hierdoor zijn eventuele holtes onbereikbaar voor vleermuizen en kunnen deze dus niet worden gebruikt als verblijfplaats. Bovenstaande in ogenschouw genomen is redelijkerwijs uit te sluiten dat verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn in de te kappen bomen in de noordelijke rand van het bos.

4.5 Overige soortgroepen

Bevindingen van het veldbezoek tonen aan dat in het plangebied geschikte biotopen ontbreken voor beschermde soorten reptielen, dagvlinders, libellen, vissen, slakken, mieren en kevers. Het voorkomen van beschermde soorten uit deze soortgroepen kan daarom worden uitgesloten.

5 Conclusie

In het plangebied komen mogelijk beschermde soorten voor die vermeld staan in de tabellen van de Flora- en faunawet. Tabel 1 op de volgende pagina geeft een samenvatting van de conclusies.

Het plangebied wordt mogelijk gebruikt door algemeen voorkomende soorten amfibieën en grondgebonden zoogdieren die zijn opgenomen in FFtabel 1. Daarnaast groeit in het bos de beschermde plantensoort kleine maagdenpalm uit FFtabel 1. De voorgenomen plannen hebben tot gevolg dat leefgebied van deze soorten verkleind en dat individuen worden gedood. Voor de soorten van FFtabel 1 geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Het is zodoende niet nodig mitigerende maatregelen te nemen voor soorten van FFtabel 1.

Het bos in het plangebied vormt geschikt leefgebied voor de eekhoorn en het is aannemelijk dat de eekhoorn hier voorkomt. Tijdens het veldbezoek zijn geen nesten en sporen van eekhoorn waargenomen in het plangebied. Ondanks dat langs de noordrand van het bos in een strook van vijf meter breed de bomen en struiken worden verwijderd, blijft er voldoende leefgebied voor de eekhoorn behouden. Derhalve is het uit te sluiten dat negatieve effecten optreden ten aanzien van het leefgebied van eekhoorn.

Het plangebied vormt voor algemene vogelsoorten geschikt foerageer- en broedgebied. In het plangebied blijft voldoende broed- en foerageergebied aanwezig. Zodoende zullen geen negatieve effecten ontstaan op het broed- en foerageergebied van algemene vogelsoorten. Door het verwijderen van bomen en struiken uit te voeren buiten het broedseizoen kunnen negatieve effecten op broedende vogels worden voorkomen. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met half juli. In het plangebied zijn geen jaarrond beschermde nesten aanwezig.

Het plangebied en de daaraan grenzende omgeving zijn geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Aangezien in het plangebied en in de omgeving geschikt foerageergebied aanwezig blijft, is het uit te sluiten dat negatieve effecten zullen ontstaan op het foerageergebied van vleermuizen.

In de te kappen bomen in de noordelijke rand van het plangebied zijn geen holtes waargenomen die geschikt zijn voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Daarnaast zijn de meeste van de bomen in de noordelijke rand van het bos begroeid met klimop. Hierdoor is het redelijkerwijs uit te sluiten dat verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn in de te kappen bomen in de noordelijke rand van het bos.

Tabel 1. Samenvatting conclusie

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing	Maatregelen
Grondgebonden zoogdieren	FFtabel 1	Leefgebied	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Amfibieën	FFtabel 1	Landhabitat	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Vogels	Vogels (nest niet jaarrond beschermd)	Broed- en foerageergebied	Ja	Nee, mits maatregelen worden gevolgd	Verwijderen van bomen en struiken buiten broedseizoen
Vleermuizen	FFtabel 3	Foerageergebied	Nee	Nee	-

Literatuur

- + Bos F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- + Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging- rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- + Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- + Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Brochure: Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten, 22 februari 2005.
- + Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

www.vlindernet.nl

www.waarneming.nl

www.telmee.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.libellennet.nl

www.eis-nederland.nl

www.ravon.nl